

Sygn. akt VI U 3093/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Monika Miller-Młyńska
Protokolant:	St. sekr. sądowy Katarzyna Herman

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 marca 2013 r. w S.

sprawy T. F. (1)

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do emerytury rolniczej

na skutek odwołania T. F. (1)

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 8 października 2012 roku nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje T. F. (1) prawo do emerytury rolniczej poczynając od 5 września 2012 roku.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 października 2012 roku, znak (...), Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił T. F. (1) prawa do emerytury rolniczej. W uzasadnieniu wskazano, że ubezpieczona nie zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej. Organ rentowy wyjaśnił przy tym, że wprawdzie ubezpieczona wydzierżawiła posiadane grunty rolne, jednakże wydzierżawiła je swojej synowej, tymczasem zgodnie z treścią art. 28 ust. 4 lit. d ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie uznaje się, że rolnik zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli wydzierżawił grunty m.in. małżonkowi swojego zstępnego.

Ubezpieczona odwołała się od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i przyznanie jej prawa do emerytury rolniczej i wskazując, że wbrew ustaleniom organu rentowego faktycznie zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej. Przyznała, że grunty wydzierżawiła swojej synowej, jednak podkreśliła, że synowa zamieszkuje w innej miejscowości i prowadzi odrębne gospodarstwo domowe.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania w całości, z argumentacją jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

T. F. (1) urodziła się (...).

W dniu 11 września 2012 r. złożyła w organie rentowym wniosek o emeryturę rolniczą.

Niesporne, a nadto dowód: wniosek - k. 32 plik akt KRUS.

Ubezpieczona podlegała ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników przez okres ponad 30 lat: w okresie od 31 grudnia 1973 r. do 1 stycznia 1978 r. z tytułu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, następnie w okresie od 1 stycznia 1979 r. do 31 grudnia 1992 r. oraz od 1 stycznia 1998 r. do 19 października 1998 r. jako małżonka rolnika, a od 20 października 1998 r. - rolników jako rolnik.

Niesporne, a nadto dowody:

- karta ewidencyjna płatnika - k. 10, 42 plik akt KRUS;
- zaświadczenie dot. okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników - k. 11-15, 37- 41plik akt KRUS;
- raport ustalenia uprawnień do świadczenia - k. 28 – 30 plik akt KRUS.

T. F. (1) od 5 grudnia 1978r. i nadal jest współwłaścicielem (wraz z mężem J. F.) położonego na terenie gminy S. gospodarstwa rolnego o powierzchni wynoszącej ogółem 22, (...) hektarów fizycznych, w tym użytki rolne o pow. 21,9802 ha, co stanowi 17,6502 ha przeliczeniowych.

W posiadanym gospodarstwie rolnym (...) w ostatnich latach prowadziła wyłącznie tzw. uprawy ekologiczne - drzewka owocowe - jabłonie. Z tego tytułu przez kilka lat korzystała z płatności w ramach unijnych systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników. Aby skorzystać z dopłat T. F. musiała utrzymać uprawę w wymaganej kulturze, tj. obkosić drzewka, zabezpieczyć je przed zwierzyną. Dwa razy do roku odbywała się kontrola, czy uprawa jest prowadzona zgodnie z wymaganiami. Czynnościami związanymi z prowadzeniem tego gospodarstwa zajmowała się samodzielnie, niekiedy przy pomocy jednego z synów.

Umowy dotyczące przyznawania płatności związanych z podjęciem się tego zobowiązania rolnośrodowiskowego były zawierane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wyłącznie z T. F. (1). Zgodnie z umową, T. F. miała wywiązywać się z tego zobowiązania do roku 2013, otrzymując corocznie z tego tytułu dopłaty. Za poprzednie lata dopłaty były jej przyznawane i wypłacane. Za okres od września 2012r. takich dopłat już nie otrzymała, bowiem podjęte przez nią wcześniej zobowiązanie zostało – za zgodną wolą wszystkich stron – przeniesione na synową T. F., P. S. (1).

Niesporne, a nadto dowody:

- zaświadczenie z 17.02.2012 r. - k. 6 plik akt KRUS;
- zeznania ubezpieczonej T. F. - k. 26-26v w zw. z k. 32-33 akt sądowych;
- dokumentacja w aktach Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dot. ubezpieczonej: wniosek o przyznanie płatności na rok 2012 z 14.05.2012 r., decyzja o umorzeniu postępowania z 21.12.2012 r., oświadczenie o kontynuowaniu realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego w ramach (...) na lata 2007-2013 z 14.09.2012 r.,

W dniu 5 września 2012 r. roku T. F. (1) i jej mąż J. F. zawarli ze swoją synową P. S. (1) umowę dzierżawy, na mocy której przekazali P. S. (1) w nieodpłatną dzierżawę na okres 10 lat grunty rolne położone w obrębie miejscowości P. gmina S., o powierzchni 22,9402 ha, tj. działki: nr (...). Umowa została zarejestrowana w kartotece (...) Ośrodka (...) w dniu 11 września 2012 r.

Małżonkowie F. wydzierżawili P. S. (1) wszystkie grunty rolne i pastwiska, jakie były dotąd w ich posiadaniu i użytkowaniu. Od momentu wydzierżawienia gruntów małżonkowie F. nie zajmują się prowadzeniem jakiegokolwiek działalności rolniczej na tych, ani innych gruntach. P. S. (1) w 2012 r. przejęła działalność rolniczą dotychczas

wykonywaną na tych gruntach przez T. F., w tym wstąpiła w postępowanie o przyznanie płatności z realizowanego dotychczas przez T. F. programu rolnośrodowiskowego w ramach (...) 2007-2013.

Dowody:

- umowa dzierżawy z 5.09.2012 r. - k. 35 plik akt KRUS;
- oświadczenie ubezpieczonej z 17.09.2012 r. - k. 36 plik akt KRUS;
- notatki służbowe - k. 48, 49 plik akt KRUS;
- oświadczenie ubezpieczonej z 1.10.2012 r. - k. 52 plik akt KRUS;
- pismo z 15.01.2013 r. - k. 18 akt sprawy;
- odpis skrócony aktu małżeństwa - k. 19 akt sprawy;
- zeznania ubezpieczonej - k. 26-26v w zw. z k. 32-33 akt sprawy;
- dokumentacja w aktach Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dot. P. S.: wniosek o przyznanie płatności na rok 2012 z 14.09.2012 r., decyzja w sprawie przyznania płatności na rok 2012 10.12.2012 r., informacja o przejęciu zobowiązań rolnośrodowiskowych z 10.12.2012 r. oświadczenie o kontynuowaniu realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego w ramach (...) na lata 2007-2013 z 14.09.2012 r.

Małżonkowie T. i J. F. od 1 października 2012 r. nie są podatnikami podatku rolnego.

Dowód: zaświadczenie z 7.09.2012 r. - k. 34 plik akt KRUS.

Sąd zważył, co następuje:

W myśl przepisu art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (dalej: jako ustawa ubezpieczeniowa), w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania zaskarżonej decyzji, emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1)osiągnął wiek emerytalny; wiek emerytalny kobiety wynosi 60 lat, a mężczyzny 65 lat;
- 2)podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat, z uwzględnieniem art. 20.

Stosownie do regulacji zamieszczonej w ustępie drugim tego przepisu, emerytura rolnicza jednak przysługuje także ubezpieczonemu rolnikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1)osiągnął wiek 55 lat, jeśli jest kobietą, albo 60 lat, jeśli jest mężczyzną;
- 2)podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 30 lat;
- 3)zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej.

Z treści art. 19 ust. 2 ustawy ubezpieczeniowej wynika więc jednoznacznie, że emerytura może być przyznana (rolnikowi lub jego małżonkowi podlegającemu ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu) także przed osiągnięciem zwykłego wieku emerytalnego (tzw. emerytura wcześniejsza), wymaga się wtedy jednak, aby rolnik (jego małżonek) obok określonego wieku emerytalnego (60 lat mężczyzna, 55 lat kobieta), i wymaganego okresu podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu (co najmniej 30 lat), spełnił dodatkowy warunek w postaci zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej. Niespełnienie któregokolwiek z warunków skutkuje brakiem prawa do wcześniejszej emerytury.

W niniejszej sprawie poza sporem pozostawało spełnienie przez T. F. (1) dwóch pierwszych warunków przewidzianych przywołanym przepisem, wymaganych do przyznania jej prawa do świadczenia emerytalnego: ukończyła ona bowiem 55 lat w dniu 10 stycznia 2012 roku oraz podlegała ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 30 lat. Do rozstrzygnięcia pozostawało więc wyłącznie ustalenie, czy ubezpieczona spełniła ostatni z warunków umożliwiający przyznanie jej prawa do emerytury rolniczej, tj. czy zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej. Organ rentowy stał bowiem na stanowisku, że wprawdzie ubezpieczona wydzierżawiła posiadane grunty rolne, jednakże było to niewystarczające i nie świadczyło o zaprzestaniu prowadzenia działalności rolniczej, bowiem wydzierżawiła je swojej synowej, a zatem osobie o której mowa w art. 28 ust. 4 pkt 1 lit d ustawy ubezpieczeniowej, tj. osobie której oddanie w dzierżawę gruntów rolnych nie powoduje spełnienia warunku zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej przez właściciela tych gruntów. T. F. (1) twierdziła jednak, że pomimo iż grunty wydzierżawiła swojej synowej, jednak faktycznie zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej. W ocenie Sądu okoliczność ta została przez nią udowodniona.

Stosownie do treści przepisu art. 28 ust. 3 i 4 ustawy ubezpieczeniowej, wypłata przysługującego rolnikowi świadczenia ulega zawieszeniu w całości, jeżeli emeryt lub rencista nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, z zastrzeżeniem ust. 5-7, 9 i 10. Uznaje się, że emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego, nie uwzględniając:

1) gruntów wydzierżawionych, na podstawie umowy pisemnej zawartej co najmniej na 10 lat i zgłoszonej do ewidencji gruntów i budynków, osobie niebędącej:

a) małżonkiem emeryta lub rencisty,

b) jego zstępny lub pasierbem,

c) osobą pozostającą z emerytem lub rencistą we wspólnym gospodarstwie domowym,

d) małżonkiem osoby, o której mowa w lit. b lub c;

2) gruntów trwale wyłączonych z produkcji rolniczej na podstawie odrębnych przepisów, w tym zalesionych gruntów rolnych;

3) gruntów i działów specjalnych należących do małżonka, z którym emeryt lub rencista zawarł związek małżeński po ustaleniu prawa do emerytury lub renty rolniczej z ubezpieczenia;

4) własności (udziału we współwłasności) nieustalonej odpowiednimi dokumentami urzędowymi, jeżeli grunty będące przedmiotem tej własności (współwłasności) nie znajdują się w posiadaniu rolnika lub jego małżonka.

Przywołany przepis dotyczy wprawdzie zawieszenia już przyznanego wcześniej świadczenia, jednak brak jest przeszkód, by stosować go odpowiednio przy ustalaniu czy rolnik, który dopiero ubiega się o przyznanie świadczenia zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. Na możliwość odpowiedniego stosowania tej regulacji w takim przypadku sądy ubezpieczeń społecznych wskazywały już wielokrotnie (por. m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 3 października 2012r., sygn. akt III AUa 46/12). Sąd orzekający w niniejszej sprawie takie stanowisko zaś w pełni podziela (podziela je zresztą chyba i organ rentowy, skoro odmawiając ubezpieczonej przyznania prawa do emerytury odwołał się do definicji zaprzestania prowadzenia działalności rolniczej wyrażonej w art. 28 ust. 4 ustawy).

Jeżeli chodzi więc o sposób rozumienia przepisu art. 28 ustawy ubezpieczeniowej, trzeba przypomnieć, że Sąd Najwyższy w szeregu orzeczeń dokonał już jego wykładni w zakresie rozumienia pojęcia „zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej”. Stwierdził wówczas m.in., że przesłanką stosowania tego przepisu i zawieszenia wypłaty części składkowej emerytury lub renty jest prowadzenie działalności rolniczej, nie jest nią natomiast samo posiadanie

lub dysponowanie własnością gospodarstwa. W konsekwencji przyjął także, że w odwołaniu od decyzji o częściowym zawieszeniu wypłaty świadczeń właściciel lub posiadacz gospodarstwa rolnego może dowodzić, że nie prowadzi w nim działalności rolniczej. (wyrok z dnia 8 stycznia 1997 r., II UKN 39/96 (OSNAPiUS 1997 nr 16, poz. 299) wyrok z dnia 27 maja 1997 r., II UKN 145/97 (OSNAPiUS 1998 nr 8, poz. 247), uchwała z dnia 6 maja 2004 r. II UZP 5/04 (OSNP 2004/22/389, Biul.SN 2004/5/20) W uchwale z dnia 6 maja 2004 roku Sąd Najwyższy, akcentując uwypuklony w art. 28 ust. 1 i 3 ustawy aspekt prowadzenia działalności rolniczej, wypowiedział tezę, że wypłata części uzupełniającej świadczenia rolnika, który będąc właścicielem lub posiadaczem gospodarstwa rolnego faktycznie nie prowadzi w nim działalności rolniczej w rozumieniu art. 6 pkt 3 ustawy ubezpieczeniowej nie ulega zawieszeniu na podstawie art. 28 ust. 1 i 3 w związku z ust. 4 tej ustawy. Zwrócił uwagę, że przepis art. 28 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie wiąże zawieszenia wypłaty renty i emerytury rolniczej z samym faktem posiadania gospodarstwa rolnego przez emeryta lub rencistę, czy też przez jego małżonka, a wyłącznie zawiera domniemanie polegające na uznaniu, iż emeryt lub rencista zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, jeżeli ani on, ani jego małżonek nie jest właścicielem (współwłaścicielem) lub posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu przepisów o podatku rolnym i nie prowadzi działu specjalnego z wyłączeniem enumeratywnie wymienionych w tym przepisie gruntów rolnych. Jak każde jednak domniemanie, także i to upada w razie wykazania, iż mimo posiadania przez emeryta lub rencistę gospodarstwa rolnego, świadczeniobiorca faktycznie nie prowadzi na tym gruncie działalności rolniczej. Reasumując - uzyskanie możliwości pobierania pełnego świadczenia zależy tylko od zaprzestania działalności rolniczej, a zatem właściciele gruntów innych niż wymienione w art. 28 pkt 1-4 mogą dowodzić, że nie są już rolnikami, gdyż nie prowadzą na nich działalności rolniczej (por. wyroki SN z dnia 8 stycznia 1997 r., II UKN 39/96 (OSNAPiUS 1997 nr 16, poz. 299) i z dnia 27 maja 1997 r., II UKN 145/97 (OSNAPiUS 1998 nr 8, poz. 247).

Wracając więc na grunt analizowanego stanu faktycznego, w którym ubezpieczona wydzierżawiła wszystkie należące do niej grunty rolne swojej synowej, trzeba wskazać, że nie przesądzało to samo przez się o braku możliwości przyznania T. F. prawa do emerytury. Fakt wydzierżawienia gruntów rolnej synowej, a zatem osobie o której mowa w art. 28 ust. 4 pkt 1 lit. d ustawy ubezpieczeniowej, przesądzał bowiem tylko o niemożności posłużenia się prostym domniemaniem faktycznym. Ubezpieczona miała jednak pełną możliwość dowodzenia przy pomocy innych środków, że w rzeczywistości nie prowadzi jakiegokolwiek działalności rolniczej (zaprzestała jej prowadzenia). Odwołując się bowiem jeszcze raz do poglądów orzecznictwa, trzeba zaakcentować, że wykładnia ust. 3 art. 19 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie może polegać na zestawianiu pojęcia "zaprzestał prowadzenia działalności zarobkowej" z pojęciem "własności lub posiadania gruntu", gdyż są to pojęcia nieprzystawalne (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2005 r., I UK 59/05). Nadając im sens użyteczny dla ustalonego w niniejszym postępowaniu stanu faktycznego, należy przyjąć, że właśnie z ich niespójności wynika wniosek, iż wyłączenie możliwości przyznania prawa do wcześniejszej emerytury rolniczej nie dotyczy osoby jedynie posiadającej majątek nieruchomy w postaci gospodarstwa rolnego, lecz tylko takiej, która gospodarstwo rolne prowadzi i której powinno ono przynosić i z reguły przynosi dochód, natomiast posiadacz gospodarstwa rolnego, który – z jakichkolwiek powodów - utracił możliwość jego prowadzenia i uzyskiwania tą drogą środków utrzymania, zachowuje prawo do przyznania prawa do emerytury. W świetle powyższego, w ocenie Sądu orzekającego w niniejszej sprawie przepis art. 19 ust. 2 pkt 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników nie wiąże więc prawa do przyznania wcześniejszej emerytury rolniczej z samym faktem posiadania gospodarstwa rolnego przez rolnika.

W takiej sytuacji to z kim ubezpieczona zawarła umowę dzierżawy miało dla sprawy znaczenie drugorzędne; istotnym dla oceny zasadności wniosku T. F. było bowiem jedynie to, czy faktycznie nadal wykonuje ona na swoich (bądź innych) gruntach działalność rolniczą. W ocenie Sądu okoliczność ta została zaś przez ubezpieczoną udowodniona zarówno poprzez przedłożenie przedmiotowej umowy dzierżawy i dokumentów potwierdzających zgłoszenie dzierżawy stosownym organom (również dla celów podatku rolnego) – których autentyczności i prawidłowości strony nie kwestionowały – jak i wiarygodnymi, zdaniem Sądu, zeznaniami T. F.. Sąd zwrócił przy tym uwagę, że zeznania ubezpieczonej, jako osoby najbardziej zainteresowanej pozytywnym rozstrzygnięciem niniejszej sprawy, mogłyby być choćby z tego powodu uznane za mało wiarygodne, jednak w niniejszej sprawie Sąd dał im wiarę w całości, albowiem nie ujawniła się żadna okoliczność, która mogłaby spowodować uznanie ich za niezgodne z prawdą. Co więcej zeznania te znalazły potwierdzenie w dokumentacji znajdującej się w aktach Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

dotyczącej korzystania przez T. F. z dopłat w ramach unijnego programu rolnośrodowiskowego. Z dokumentacji tej wynika bowiem jednoznacznie, że w roku 2012 r. T. F. (1) nie skorzystała z dopłat - płatności rolnośrodowiskowej w ramach (...) 2007-2013 w związku z przeniesieniem posiadania gospodarstwa rolnego oraz zobowiązaniem się do kontynuowania realizowanego przez nią dotychczas programu rolnośrodowiskowego przez P. S. (decyzja o umorzeniu postępowania z 21.12.2012r., oświadczenie o kontynuowaniu realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego w ramach (...) na lata 2007-2013 z 14.09.2012 r.).

Oceniając zakres potrzebnego w sprawie postępowania dowodowego, Sąd miał na uwadze, iż proces w sprawie o świadczenia z ubezpieczenia społecznego jest zwykłym procesem cywilnym, w którym – jak w każdym takim procesie – obowiązuje zasada kontrydiktoryjności (por. wyrok SN z 9 grudnia 2008r., sygn. akt I UK 151/08). Sąd – co do zasady – nie ma więc obowiązku poszukiwania dowodów z urzędu, a jeśli już to robi, czynić to winien jedynie w niezbędnym zakresie, wtedy gdy uważa, że jest to niezbędne dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok SN z 5.11.2008r., sygn. akt I CSK 138/08). W toku takiego procesu ciężar dowodu spoczywa więc niemal w całości na stronach, czyli zarówno na osobie ubezpieczonej, jak i na organie rentowym, który także ma obowiązek jasno przedstawić swoje stanowisko wraz z wszelkimi dowodami na jego poparcie. Jeśli więc – jak w niniejszej sprawie – organ rentowy w zakresie postępowania dowodowego pozostaje całkowicie bierny, nie składając absolutnie żadnych wniosków dowodowych, Sąd nie ma obowiązku „wyręczania” go w tym zakresie poprzez poszukiwanie dowodów przeciwnych twierdzeniom osoby ubezpieczonej. W tym kontekście na podkreślenie zasługuje więc, że organ rentowy w toku procesu nie zakwestionował prawdziwości twierdzeń ubezpieczonej, że należące do niej gospodarstwo rolne od września 2012r. pozostaje we władaniu P. S. (1) oraz że wnioskodawczyni nie prowadzi w nim jakiegokolwiek działalności rolniczej. W toku całego procesu organ ograniczył się bowiem wyłącznie do postawienia zarzutów o naturze ściśle prawnej, ograniczających się do wskazania na brak możliwości zastosowania domniemania prawnego wprowadzonego przepisami art. 28 ustawy ubezpieczeniowej; żaden ze zgłoszonych zarzutów nie odnosił się natomiast do sfery faktycznej niniejszej sprawy.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, koniecznym było więc uznanie – przy wzięciu pod uwagę zasad doświadczenia życiowego oraz logiki - iż ubezpieczona na dzień składania wniosku oraz na dzień wydawania zaskarżonej decyzji nie prowadziła działalności rolniczej w rozumieniu przepisów ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, a co za tym idzie, że spełniła wszystkie trzy warunki wymagane do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury rolniczej. Obowiązkiem Sądu w takiej sytuacji było więc - na mocy przepisu art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. – dokonanie zmiany zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie T. F. prawo do emerytury od dnia 5 września 2012 r., tj. od dnia kiedy przeniosła ona posiadanie gospodarstwa rolnego na P. S., bowiem z tym dniem spełniła ostatni z warunków wymaganych do przyznania jej prawa do emerytury (art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w zw. z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych).